

Vass Zóra (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Egy „nemzeti királyhymnus” – Vörösmarty Mihály Hymnusa

Előadásom témája Vörösmarty Mihály 1844-ben keletkezett Hymnus című költeményének kontextusa. Ugyanebben az évben lett a Kisfaludy-Társaság magánintézetből nyilvános intézet, sőt a két esemény szoros kapcsolatban áll egymással, ugyanis Vörösmarty Hymnusa a Kisfaludy-Társaság legitimációjának megerősítése céljából született meg.

Toldy Ferenc egy, a társaságnak címzett indítványban fejtette ki véleményét, miszerint a Kisfaludy-Társaság a királyi megerősítés révén magasabb pozícióba került, így fontos ezt valamilyen „emlékmunkával”, méghozzá egy „nemzeti dal”, egy „nemzeti hymnus” megírásával megörökíteni, amely bármely ünnepélyes alkalomkor énekelhető, a társaság nevéhez kötődik, illetve a nemzeti emlékezetben sokáig fennmaradna.

A Vörösmarty-Hymnus megírása a társaság elismerési folyamatának egyik eleme volt, de emellett az osztrák császári hymnusához, a Gotterhaltéhoz hasonló módon egy „nemzeti királyhymnus” szerepét is igyekezett betölteni. Babits Mihály ezen tények ismeretében a költeményt „lojális és opportunistá” szövegnek nevezi.

A művet keletkezése után nemsokkal Müller Ferenc megzenésítette, sőt a legitimáció újabb kísérleteként, 1845 szeptember 13-án a Nemzeti Színházban elő is adták. A szöveget több folyóirat is közölte, köztük a Társalkodó, sőt olyan esetről is van adatunk, miszerint a művet összetévesztették Kölcsey Ferenc Hymnusával.

Előadásomban tehát egy olyan jelenséget próbálok vizsgálni, amely a Vörösmarty-életmű kevésbé ismert szegmense, s bár Toldy Ferenc ösztönzésére, a Kisfaludy-Társaság legitimációjához kapcsolódott, megkísérelte a Gotterhalte magyar „változatát” megteremteni.

Béla Bálint (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

A gyors kakukk és A vízholdolány: ember és természet viszonya Kollár-Klemencz László két novellájában

Kollár-Klemencz László 2015-ben jelentette meg első novelláskötetét *Miért távolodnak a dolgok?* címmel. A kötet novelláinak témája és az alcíme is (*új természetírások*) sugallja az ökokritika eszközeivel való interpretáció lehetőségét, azonban a megjelenés óta nem készült a novellákról ilyen jellegű elemzés. Az előadás célja, hogy a kötet két novelláját, *A gyors kakukkot* és *A vízholdolányt* ismertesse és hasonlítsa össze az ökokritika szemszögéből. A két novella eltérő módon jellemzi az ember és a természet viszonyát, az előadás ezeket az eljárásokat ismerteti és veti össze. Manapság az emberek életében kiemelt szerepet játszik a technológia, mely hatással van az ember-természet viszonyra is. A novellák szereplőinek életében is megjelenik a technológia, így az elemzésnek feladata elhelyezni ezt a harmadik elemet az ember-természet viszonyrendszerben,

megállapítani, hogy milyen módosító hatással van rá. Az előadás kitekintésként röviden megemlíti, hogy a kötet más novellái miként ábrázolják ezt a viszonyt, mely segítségül szolgál ahhoz, hogy a kiválasztott két novellát az ember-természet viszony ábrázolása szempontjából elhelyezhesse a kötetkompozícióban.

Radnai Dániel Szabolcs (PTE Kerényi Károly Szakkollégium)

Regionalitás, irodalomtörténet-írás és a 19. századi magyar irodalom

Jelen előadás alapját képező dolgozat egy készülő tanári mester szakos diplomamunka egyik fejezete, bevezető része. Tárgya és célkitűzése nem egy irodalmi mű vagy művészeti alkotás elemzése-értelmezése, hanem egy viszonynak – az irodalom és a regionalitás kapcsolatának – megvilágítása és egy hatékony fogalmi rendszer kialakítása. A dolgozat a nemzeti irodalomtörténet-írás szempontrendszerében háttérbe szoruló „regionalitás”-t általánosságban a földrajzi sajátságok és az irodalmi intézményrendszer komplex összefüggéseiként kezeli. Célkitűzése, hogy röviden vázolja, milyen fogalmi rendszerek, diskurzusok állnak rendelkezésre a jelenkori irodalom- és kultúratudományban a regionális szempontok érvényesítéséhez (1); hogy bemutassa, a magyar irodalomtörténet-írás hagyományában miképp jelent meg a regionalitás mint szervezőelv (2); s végül, hogy példákat hozzon a 19. századi magyar irodalomból a regionális reprezentációk, narratívák jelenlétére (3).

Rálik Alexandra (Károli Gáspár Református Egyetem)

„nem én vagyok az: idegen”¹ - Baka István és Kovács András Ferenc „oroszverseinek” közös tere

A közelmúlt magyar költészetében sajátos helyet foglalnak el a leginkább Baka István nevével fémjelzett úgynevezett „oroszversek”. Baka *kvázi* lefordítva meg-, azaz kitalálta az orosz költő, Sztjepan Pehotnijt, majd végrendeletét megírva el is temette. Erdélyben ezután hozzá hasonlóan hívta életre Al. Nyezvanovot Király László, Vaszilij Bogdanovot Bogdán László, a legújabb oroszversekkel pedig a Kovács András Ferenc által tolmácsolt orvosköltő, Alekszej Pavlovics Asztrov hagyatéka szolgál.

Kovács András Ferenc orosz alteregójának monogramja az APA szót formázza, ahogy a kötetet magát is saját édesapjának ajánlja. Asztrov hagyatékában azonban leginkább csak a szó tágabb értelmében találkozunk az apamotívummal, hiszen az orosz *másik* nem egy hús-vér elődhöz képest, hanem az orosz költői előképek panteonjában helyezi el önmaga viszonyítási pontját. Különös csavarja a szerepjátéknak, ahogyan az Asztrov álarca mögé bújó Kovács már a kötet első fejezetének mottói között Mandelstam és Jeszenyin után Pehotnijt, és így vele

¹ Oszip MANDELSTAM, *Nem voltam én soha* (ford. Lator László) = O. M., *Sófényű csillagok*, Móra–Talizmán, Budapest, 1991, 139.